

**ВІДОКРЕМЛЕНИЙ ПІДРОЗДІЛ НАЦІОНАЛЬНОГО УНІВЕРСИТЕТУ
БІОРЕСУРСІВ І ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ
"НІЖИНСЬКИЙ АГРОТЕХНІЧНИЙ ІНСТИТУТ"**

ПРОЕКТ

ПОРЯДОК

**реагування на випадки булінгу (цькування) та застосування заходів
виховного впливу у Відокремленому підрозділі Національного
університету біоресурсів і природокористування України
"Ніжинський агротехнічний інститут"**

Ніжин – 2019

1. Загальні положення

1.1. Порядок реагування на випадки булінгу (цькування) та застосування заходів виховного впливу у Відокремленому підрозділі Національного університету біоресурсів і природокористування України "Ніжинський агротехнічний інститут" (далі – Порядок) є внутрішнім нормативно-правовим актом, що визначає основні поняття, суб'єкти, етапи, заходи щодо виявлення та запобігання випадкам булінгу (цькуванню) у Відокремленому підрозділі Національного університету біоресурсів і природокористування України "Ніжинський агротехнічний інститут" (далі – Інститут).

1.2. У цьому Порядку терміни вживаються у таких значеннях:

конфлікт – це зіткнення протилежно спрямованих, несумісних одна з одною потреб, інтересів, соціальних установок, планів тощо у свідомості окремої особи, яке виникає в міжособистісних взаємодіях окремих осіб чи груп;

булінг (цькування) – діяння (дії або бездіяльність) учасників освітнього процесу які полягають у психологічному, фізичному, економічному, сексуальному насильстві, у тому числі із застосуванням засобів електронних комунікацій, що вчиняються стосовно малолітньої чи неповнолітньої особи та (або) такою особою стосовно інших учасників освітнього процесу (учасники освітнього процесу, відповідно до ст.52 ЗУ "Про освіту" – це здобувачі освіти; педагогічні, науково-педагогічні та наукові працівники; батьки здобувачів освіти; фізичні особи, які провадять освітню діяльність; інші особи, передбачені спеціальними законами та залучені до освітнього процесу у порядку, що встановлюється закладом освіти), внаслідок чого могло бути чи була заподіяна шкода психічному або фізичному здоров'ю потерпілого;

сторони булінгу (цькування) – це безпосередні учасники випадку – кривдник (булер), потерпілий (жертва булінгу), спостерігачі (за наявності); однією зі сторін випадку булінгу (цькування) обов'язково є малолітня чи неповнолітня особа;

кривдник (булер) – учасник освітнього процесу, в тому числі малолітня чи неповнолітня особа, котра вчиняє булінг (цькування) по відношенню до іншого учасника освітнього процесу;

потерпілий (жертва булінгу) – учасник освітнього процесу, в тому числі малолітня чи неповнолітня особа, стосовно якої було вчинено булінг (цькування), в результаті чого безпосередньо заподіяно фізичну, психологічну, матеріальну шкоду, приниження, страх, тривогу, підпорядкування інтересам кривдника та/або спричинення соціальної ізоляції;

спостерігачі – безпосередні свідки та/або очевидці випадку булінгу (цькування);

наслідок булінгу (цькування) – фізична, психологічна, матеріальна шкода, приниження, страх, тривога, підпорядкування потерпілого інтересам кривдника та/або соціальної ізоляції потерпілого;

учасники булінгу (цькування) – сторони булінгу (цькування), інші заінтересовані особи у запобіганні та протидії булінгу (цькування) в закладі

освіти, передбачені спеціальними законами та залучені до освітнього процесу у порядку, що встановлюються закладом освіти;

фізичне насильство – форма насильства, в тому числі при вчиненні булінгу (цькування), що включає штовхання, зачіпання, підніжки, бійки, стусани, ляпаси, удари та інші дії, які завдають біль і тілесні ушкодження тощо;

психологічне насильство – форма насильства, в тому числі при вчиненні булінгу (цькування), що включає образи, поширення неправдивих чуток, ізоляція, ігнорування, бойкот, відмова від спілкування, погрози, маніпуляції, шантаж тощо;

економічне насильство – форма насильства, в тому числі при вчиненні булінгу (цькування), що включає дрібні крадіжки, пошкодження або знищення особистих речей, вимагання грошей, їжі тощо;

сексуальне насильство – форма насильства, в тому числі при вчиненні булінгу (цькування), що включає образливі жести, висловлювання, призивська, жарти, погрози, поширення чуток, обмацування сексуального (інтимного) характеру та /або змісту, сексуальні домагання тощо;

кібербулінг – булінг (цькування), який вчиняється із застосуванням засобів електронних комунікацій (фото, відео і аудіо фіксація);

харасмент – будь-які образи за статевою ознакою, непристойні жарти і висловлювання на вашу адресу;

мобінг – "психологічний тиск", систематичне вороже і неетичне ставлення одного або кількох людей проти іншої людини.

Інші терміни вживаються у значенні, наведеному в законах України "Про освіту", "Про соціальні послуги", "Про запобігання та протидію домашньому насильству", "Про забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків".

1.3. До булінгу (цькування), який вчиняється стосовно неповнолітньої чи малолітньої особи та/або такою особою стосовно інших учасників освітнього процесу в закладі вищої освіти, відносяться випадки, які відбуваються безпосередньо приміщенні закладу освіти та прилеглих територіях та/ або за його межами, в тому числі із застосуванням засобів електронної комунікації.

2. Суб'єкти та порядок реагування на випадки булінгу (цькування) в Інституті

2.1. Суб'єктами реагування на випадки булінгу (цькування) в Інституті є:

- директор;
- заступник директора з навчально-виховної роботи;
- комісія з розгляду випадків булінгу (цькування).

2.2. Діяльність суб'єктів реагування на випадки булінгу (цькування) здійснюється на принципах: законності; відкритості та прозорості; дотримання прав і свобод людини; поваги та неупередженого ставлення до сторін булінгу (цькування); конфіденційності; взаємодії та співпраці;

невідкладного реагування; комплексного підходу; нетерпимості до булінгу (цькування) та визнання його суспільної небезпеки.

2.3. Підставою для реагування на випадки булінгу (цькування) є заява або повідомлення, про випадок та/або підозру його вчинення стосовно малолітньої чи неповнолітньої особи та/або такою особою стосовно інших учасників освітнього процесу, отриманої суб'єктами реагування на випадки булінгу (цькування). Повідомлення можуть бути в усній та/або письмовій формі в тому числі із застосуванням засобів електронної комунікації (телефон, соціальні мережі, електронна пошта, електронні месенджери, офіційні веб ресурси та ін.)

2.4. Повідомляти про випадки булінгу (цькування) в Інституті може будь-яка особа, учасником або стороною якого вона стала або яка підозрює про його вчинення стосовно малолітньої чи неповнолітньої особи та/або такою особою стосовно інших учасників освітнього процесу, або про який отримала достовірну інформацію.

2.5. Повнолітні учасники освітнього процесу зобов'язані вжити заходів невідкладного реагування у разі звернення дитини та/або якщо вони стали свідками булінгу (цькування) (оцінити рівень небезпеки життю та здоров'ю сторін булінгу (цькування), негайно втрутитись із метою припинення небезпечного впливу, надати (за потреби) невідкладну медичну та психологічну допомогу, звернутись до органів охорони здоров'я для надання медичної допомоги тощо).

2.6. Директор:

– визначає наказом склад комісії з розгляду випадків булінгу (цькування) з метою проведення розслідування;

– у випадку неможливості виконання заступником директора з навчально-виховної роботи своїх обов'язків стосовно виявлення та запобігання булінгу, визначає наказом особу відповідальну за підготовку матеріалів для засідання (шляхом опитування учасників випадку, з'ясування наявності фото та відеофіксації психологічної характеристики сторін тощо);

2.7. Заступник директора з навчально-виховної роботи:

– інформує особу, яка звернулася із заявою, про подальший порядок її розгляду;

– скликає засідання комісії з розгляду випадків булінгу (цькування) не пізніше, ніж три робочі дні з дня надходження заяви про випадок або підозру з метою планування та застосування необхідних заходів реагування.

– у разі отримання заяви про випадок булінгу (цькування) не пізніше однієї доби повідомляє територіальний орган (підрозділ) Національної поліції України про звернення, одного з батьків або законних представників малолітньої чи неповнолітньої особи; для невідкладного надання психологічної допомоги (за потреби) інформує територіальний орган (підрозділ) служби у справах дітей та/або центр соціальних служб для сім'ї дітей та молоді.

2.8. Комісія з розгляду випадків булінгу (цькування) є колегіальним органом, який скликається в кожному окремому випадку надходження заяв про випадки булінгу (цькування) не пізніше ніж три робочі дні з дня надходження заяви або повідомлення.

2.9. До складу комісії входить заступник директора з навчально-виховної роботи та інші зацікавлені особи (педагогічні, науково-педагогічні, наукові працівники).

2.10. До участі в засіданні комісії можуть бути залучені сторони булінгу (цькування) (за потреби), один з батьків або законних представників малолітнього чи неповнолітнього кривдника та потерпілого, представники інших суб'єктів реагування на випадки булінгу (цькування).

2.10.1. Комісія з розгляду випадків булінгу (цькування) на своїх засіданнях розробляє пропозиції та рекомендації з питань, що належать до її компетенції.

2.11. За підсумками роботи комісії з розгляду випадків булінгу (цькування) складається протокол. За виконання та моніторинг запланованих заходів відновлення та нормалізації психологічного клімату та визначених рекомендацій для учасників булінгу (цькування) згідно з протоколом засідання комісії відповідає заступник директора з навчально-виховної роботи, або особа, яка її замінює відповідно до наказу директора.

2.12. Повноваження комісії з розгляду випадків булінгу (цькування) в Інституті:

- розгляд та аналіз матеріалів за результатами проведеного розслідування щодо з'ясування обставин на підставі заяви про булінг (цькування);

- визначення сторін булінгу (цькування), можливих причин та необхідних заходів для їх усунення;

- планування заходів стабілізації психологічного клімату у колективі, формування емпатії між сторони булінгу (цькування) та надання соціальних та психологічно-педагогічних послуг сторонам булінгу (цькування), в тому числі із залученням необхідних фахівців із надання правової, соціальної та іншої допомоги тощо;

- формування рекомендацій для педагогічних, науково-педагогічних, наукових працівників Інституту щодо доцільних методів навчання та організацій роботи з малолітніми чи неповнолітніми сторонами булінгу (цькування) та їхніми батьками або законними представниками;

- формування рекомендацій для батьків або законних представників малолітньої чи неповнолітньої особи, яка стала стороною булінгу (цькування).

3. Порядок застосування заходів виховного впливу в Інституті

3.1. Заходи виховного впливу застосовуються для відновлення та нормалізації відносин між учасниками освітнього процесу після випадку булінгу (цькування) з метою створення та сприятливого для навчання та роботи освітнього середовища.

3.2. Заходи виховного впливу застосовуються у разі наявності факту булінгу (цькування) по відношенню до кривдника, потерпілого та свідків.

3.3. Заходи виховного впливу мають забезпечувати дотримання прав та інтересів сторін булінгу (цькування), необхідне виховання та освіти, соціальну та психолого-педагогічну допомогу.

3.4. Заходи виховного впливу реалізуються педагогічними, науково-педагогічними працівниками закладу освіти із залученням необхідних фахівців із наданням правової, психологічної, соціальної та іншої допомоги.

3.5. Необхідні заходи виховного впливу визначає та планує комісія з розгляду випадків булінгу (цькування) в Інституті.

3.6. Педагогічні, науково-педагогічні працівники, які забезпечують освітній процес для групи, в якій зафіксовано випадок булінгу (цькування):

- виконують рекомендації комісії з розгляду випадків булінгу (цькування) в Інституті щодо доцільних методів навчання та організації роботи з неповнолітніми або малолітніми сторонами булінгу (цькування) та їхніми батьками або законами представниками;

- виробляють спільно із здобувачами освіти правила взаємодії групи (класу) під час освітнього процесу.

4. Прикінцеві положення

4.1. Внесення змін та доповнень до цього Порядку здійснюється вченою радою Інституту за поданням директора чи заступника директора з навчально-виховної роботи і погодженням з провідним юрисконсультком.